

Grønt og liberalt

ARBEIDSTITTEL

Bergen Venstres program 2011 – 2015

ANDREUTKAST

1. oktober 2010

INNHold

Venstre – Grønt og liberalt.....	3
Kapittel 1: Demokrati og deltagelse	4
Byparlamentarisme	4
Demokratiske bydelsstyrer	4
Rett til privatliv og hemmelig valg.....	4
Stemmerett til 16-åringer	5
Demokratiopplæring	5
Eldrerådet.....	5
Kapittel 2: Miljø og byutvikling.....	6
Mer buss og bane.....	6
Mindre bil i byen	6
Boligbygging	7
Vern gjennom bruk.....	8
Ja til privatfinansierte bymøbler	8
Kildesortering og boss	8
En grønn og klimanøytral kommune.....	9
Park og friluftsliv.....	9
Sykkelbyen Bergen	10
Byfjord og badeplasser	10
Kapittel 3: Næring og nyskaping	11
Kommunalt eierskap	11
Grønn og rettferdig eiendomsskatt	11
En moderne arbeidsgiverpolitikk	12
Et nyskappende næringsliv.....	12
En rettferdig skjenkepolitikk	13
Fortsatt Fairtradeby	13
Vennebyen Bergen	14
Kapittel 4: Skole og oppvekst	15
En fri og fleksibel skole.....	15
Nulltoleranse for mobbing	16
Entreprenørskap i skolen	16
Styrk den internasjonale skolen	17
Kultur i skolen.....	17
Skolestruktur	17
Barnevern	18
PPT.....	18
Barnehager	19
Bedre alternative opplæringstilbud	19

Kapittel 5: Kultur og idrett	20
Filmbyen Bergen.....	20
Idrett.....	20
Kulturbygninger.....	21
Museer og samlinger.....	21
Gatekunst	21
Koengen.....	22
Bibliotek.....	22
Litteraturhus i Bergen	22
Musikkfestivaler	22
Kulturskolen	23
Historiebyen Bergen.....	23
Kapittel 6: Helse og omsorg.....	24
Rusbehandling.....	24
Sykehjem	25
Fritt brukervalg.....	25
Psykisk helsevern.....	26
Unge sosialmottakere	26
Dyrevelferd.....	26
Kapittel 7: Integrering	27
Inkludering.....	27
Flyktninger.....	27
Flerkulturell kompetanse	28
Områdemidler	28

1 VENSTRE – GRØNT OG LIBERALT

2
3 *Bergen Venstre bygger vår politikk på den sosiale liberalismen. For et liberalt parti er*
4 *enkeltmennesket alle tings mål. Liberalismen er en frihetsideologi, som ønsker en stat som*
5 *aktivt bekjemper sosial urettferdighet og som er et redskap som sikrer frihet – frihet fra nød,*
6 *frihet fra undertrykkelse, og frihet til utfoldelse.*

7
8 *Liberalismen er universell, global, og grenseløs. Alle er like mye verdt, alle er like for loven, og*
9 *alle skal behandles med respekt – uansett hvor du kommer fra, hva du tror på, eller hvordan*
10 *du velger å leve livet ditt. Friheten har bare én grense: Min frihet slutter der din frihet*
11 *begynner. Vi har ansvar for oss selv, og for hverandre. Dette er Bergen Venstres ideologiske*
12 *utgangspunkt for politikken. Begrensninger på enkeltmenneskets frie utfoldelse kan bare*
13 *begrunnes med hensynet til andres frihet og muligheter, og bevisbyrden hviler på*
14 *offentlighetens skuldre. Det er ikke du som må forsvare hvorfor du skal være fri.*

15
16 *Kjernen i den sosiale liberalismen er det ansvaret som kommer med friheten. Slik ingen kan*
17 *begrense din frihet uten grunn, kan heller ikke du begrense andres. Du har ansvar for at*
18 *andre skal ha like gode muligheter i livet som deg. Du har ansvar for at dine barn arver en*
19 *verden med minst like store muligheter som den du en gang fikk av dine foreldre. Den sosiale*
20 *liberalismen er derfor også den grønne liberalismen, hvor vi anerkjenner et felles ansvar ikke*
21 *bare for hverandre, men for verden rundt oss.*

22
23 *Et fritt og liberalt samfunn har fire ufravikelige grunnpilarer. **Demokratiet** gir borgerne*
24 *eierskap til sin egen stat, og sikrer politisk deltagelse for alle borgere. Beslutninger som*
25 *angår deg, skal tas så nær deg som mulig. **Rettsstaten** sikrer like rettigheter for alle, og*
26 *setter grenser for utøvelse av makt. Alle er like for loven. **Markedsøkonomien** sprer velstand*
27 *og gjensidig avhengighet, og er det fremste virkemidlet for valgfrihet og desentralisering av*
28 *makt. **Det sivile samfunnet** er politikkenes egentlige mål; en arena hvor vi møter hverandre*
29 *som frie og selvstendige individer.*

30
31 *Dette ligger til grunn for Venstres politikk. Derfor er Bergen Venstre konsekvent liberale. Vi*
32 *fører en **liberal næringspolitikk** – du skal ha muligheten til å bruke din egen skaperkraft til*
33 *ditt og byens beste. Vi fører en **liberal sosialpolitikk** – dine behov går foran systemet. Vi fører*
34 *en **liberal integreringspolitikk** – du er like mye verdt som alle andre, selv om du kommer fra*
35 *et land langt borte. Vi fører en **liberal miljøpolitikk** – du skal være tjent med å velge*
36 *miljøvennlig. Vi fører en **liberal skolepolitikk** – du kan velge skole for deg og dine barn, slik*
37 *det passer dere. En god skole er grunnlaget for våre barns utvikling og deres frihet senere i*
38 *livet, derfor prioriterer Venstre kvalitet og kompetanse.*

39
40 *Dokumentet du har foran deg gjør rede for Bergen Venstres viktigste saker i perioden 2011 –*
41 *2015. Du finner ikke svar på alt her. Venstre har også bydelsprogram, som viser mer detaljert*
42 *hva vi vil gjøre i hver bydel. Venstre har et fylkestingsprogram, som gjelder hele Hordaland.*
43 *Den grønne liberalismen er en rød tråd gjennom disse, slik den også er gjennom dette*
44 *programmet. Vi setter enkeltmennesket i sentrum, og vil gjøre alle i stand til å søke lykken; til*
45 *å leve livene sine slik selv de vil – i dag, i morgen, og i neste generasjon. Dette er Venstres*
46 *oppgave i Bergen.*

DISSENS 1

Geir Kjell Andersland

"Liberalisme" erstattes konsekvent med "sosialliberalisme" i teksten over.

DEMOKRATI OG DELTAGELSE

Venstre innførte allmenn stemmerett i Norge. Venstre gav kvinner stemmerett. Venstre har vært demokratiets fremste forsvarer i snart ett hundre og tretti år. Vi står fremdeles fremst i kampen for utvidelsen av demokratiet og det lokale folkestyret; mot overstyring, overvåking, og overdreven maktbruk. Venstres ideologi er den sosiale liberalismen – frihet uten egoisme, solidaritet uten sosialisme. Politikernes oppgave er å gi alle borgere like muligheter til å leve sine liv slik de vil og skape sin egen lykke. Frihet og demokrati bygges nedenfra, og beslutninger skal tas så nær borgeren som mulig – gjerne av borgeren selv.

Byparlamentarisme

Venstre ønsker at Bergen skal styres av parlamentariske prinsipper etter modell fra Stortinget. Det betyr at byrådet ikke velges av bystyret, men skal ha tillit hos et flertall av de folkevalgte representantene for å bli sittende.

Venstre vil:

- At Bergen skal styres av parlamentariske prinsipper etter modell fra Stortinget

Demokratiske bydelstyrer

I 2008 ble det opprettet bydelstyrer i Bergen. Disse har få, men viktige oppgaver. Bydelstyrerepresentantene er ikke direkte valgt, og står således ikke til ansvar for borgerne i bydelene. Venstre mener dette er udemokratisk, og vil at bydelstyrerepresentantene skal velges av folket. Videre vil vi overføre mer makt over lokale saker til bydelstyrene, for eksempel byggesaker og fordeling av lokale kulturmidler.

Venstre vil:

- Opprettholde og videreføre ordningen med bydelstyrer
- Ha demokratiske valg til bydelstyrene gjennom direktevalg
- Gi bydelstyrene økt innflytelse over lokale saker

Rett til privatliv og hemmelig valg

Trusselen mot personvernet øker stadig. Gode hensikter gir ofte skremmende resultater. Venstre vil føre en svært restriktiv politikk overfor kameraovervåking av det offentlige rom, og bare tillate overvåkingskamera med dokumentert kriminalitetsforebyggende effekt. Mange av overvåkningskameraene i Bergen er satt opp ulovlig. Disse vil Venstre gå aktivt inn

1 for å fjerne. Videre er retten til hemmelig valg absolutt. Venstre ønsker derfor ikke å innføre
2 elektronisk valg i Bergen, da sikkerheten ikke er god nok. Ingen lovlydige borgere skal være
3 redd for å bli overvåket.

4
5
6 *Venstre vil:*

- 7 • Begrense kameraovervåkingen i Bergen
- 8 • Si nei til elektronisk valg

11 **Stemmerett til 16-åringer**

12 Den demokratiske deltagelsen blant unge er for lav. Videre deltar 16-åringer aktivt i
13 samfunnet ved å jobbe, betale skatt, og stå strafferettslig ansvarlig for sine egne handlinger.
14 Venstre tror muligheten til å delta tidligere vil øke valgdeltagelsen blant førstegangsvølgere.
15 Vi vil søke kommunal- og regionaldepartementet om å få innføre stemmerett for 16-åringer
16 ved lokalvalg i Bergen.

17
18
19 *Venstre vil:*

- 20 • Senke stemmerettsalderen til 16 år

23 **Demokratiopplæring**

24 Venstre ønsker høyere valgdeltagelse blant unge. Skolen har et særskilt ansvar for
25 demokratiopplæring. Kvaliteten på denne opplæringen må styrkes. Gjennom Ungdommens
26 Bystyre får barn og unge prøve seg som politikere. Venstre vil videreutvikle denne
27 ordningen, og involvere elevene i så mange demokratiske prosesser som mulig. Elevrådene
28 og Ungdommens Bystyre bør lære ansvar gjennom selv å råde over økonomiske midler.
29 Videre bør det opprettes bydelsvise ungdomsråd med høringsrett til bydelstyrene.
30 Demokratiet bygges nedenfra og opp.

31
32
33 *Venstre vil:*

- 34 • Videreutvikle Ungdommens Bystyre
- 35 • Gi elevråd råderett over økonomiske midler
- 36 • Sikre at det gjennomføres reelle valg til ungdommens bystyre
- 37 • Videreutvikle og styrke demokratiopplæringen i skolen

40 **Eldrerådet**

41 Venstre mener det lovpålagte Eldrerådet i Bergen ikke fungerer optimalt. Vi vil styrke
42 eldrerådet som en sentral og aktiv aktør samfunnsdebatten og vitalisere organet som forum
43 for byens eldre borgere.

44
45 *Venstre vil:*

- 46 • Vitalisere Eldrerådet

MILJØ OG BYUTVIKLING

Venstres mål er å gjøre Bergen til en enda bedre by å bo i. Miljøpolitikken er det viktigste redskapet for dette. Det må bli like vanlig å ta buss, bane og sykkel til jobb, hjem og skole som det i dag er å kjøre bil. Et godt utviklet kollektivsystem er både god miljøpolitikk og god næringspolitikk. En dynamisk byutviklingspolitikk i urban retning er nødvendig for å gjøre Bergen til en attraktiv og fremtidsrettet by.

Mer buss og bane

Venstre vil at Bybanen skal bli bærebjelken i kollektivtransporten i Bergen. Vi vil samarbeide med fylkeskommunen om videre utbygging til Flesland innen 2014 og til Åsane innen 2018. Bybanen må planlegges til Fyllingsdalen og Loddefjord. Dersom staten ikke bevilger tilstrekkelig med midler, er Venstre villige til å finansiere Bybanen med økte bompenger. Bergen bør ta ansvar for å skape gode trafikkløsninger i hele regionen.

Vi ønsker primært å tilbakeføre ansvaret for kollektivtransporten fra fylkeskommunen til Bergen kommune. Bergen må legge til rette for et bedre tilbud gjennom praktiske løsninger som prioritering i lyskryss, flere kollektivfelt og bedre ruteinformasjon. Venstre vil bevare og utvikle Trolleybussene, særlig der Bybanen ikke går, og fryse billettprisen på buss til 25 kroner. Ungdomskortet må kunne brukes på nattbuss. Skysskortet må inkludere toget til Arna, og parkeringskort skal kunne brukes på bussen. Et godt kollektivtilbud er Venstres prioritet nummer én.

Venstre vil:

- Bygge Bybanen til alle bydelene
- Bruke flere Trolleybusser
- Inkludere toget til Arna i det samlede kollektivtilbudet
- Fryse billettprisen på 25 kroner
- Gjøre Ungdomskortet brukbart på nattbuss
- Gjøre det mulig å bruke parkeringskort på bussen
- Forbedre busstilbudet gjennom kollektivfelt og bedre ruteinformasjon
- Tilbakeføre ansvaret for kollektivtransporten til Bergen Kommune
- Konkurransetsette togtilbudet på konsesjonsstrekket Bergen-Arna

Mindre bil i byen

Bompenger er nødvendig både for å finansiere samferdelsprosjekter, og for å redusere bilbruken. Venstre vil innføre køprising slik at det blir dyrere å passere bomringene i rushtiden, men billigere andre tider på døgnet. Dette vil både redusere luftforurensningen, og gjøre det lettere for næringskjøretøy å komme frem uten å stå i kø. Køprising er både god miljøpolitikk, og god næringspolitikk. Inntektene må i sin helhet gå til å bedre kollektivtrafikken. Videre bør biltrafikken i sentrum reduseres ved å gjøre middelalderbyen, dvs. Bryggen og Vågsbunnen bilfri og ved å redusere antallet parkeringsplasser på gategrunn. Nyttetraffic må sikres gjennomgang, lang Nordnestunnel og Fløyfjellsalternativet

1 må bygges – men minst mulig tungtrafikk skal gjennom sentrum. Bergen sentrum skal være
2 en utslippsfri sone.

3
4 Venstre vil videreføre overgangen fra gateparkering til parkeringshus. Det må bli billigere og
5 enklere å parkere miljøvennlige biler, blant annet gjennom å etablere ladestasjoner for
6 elbiler. Videre må det etableres flere såkalte "park and ride"-anlegg på strategiske steder i
7 bydelene og ved Bybanestopp, slik at det blir lettere å skifte fra privatbil til kollektivtransport
8 – også for de som reiser med enkeltbillett. Det må bygges flere boligsoneparkeringsanlegg
9 for å få parkerte biler bort fra gateplan, og nettoinntektene fra boligsonerordningen må i sin
10 helhet gå til å finansiere flere slike anlegg.

11

12

13 *Venstre vil:*

- 14 • Innføre rushtidsavgift
- 15 • Gjøre middelalderbyen bilfri
- 16 • Ha færre parkeringsplasser i sentrum
- 17 • Legge til rette for bruk av elbil
- 18 • Bygge flere boligsoneparkeringsanlegg

19

20

21 **Boligbygging**

22 Bergen vokser i folketall, men det blir ikke mer plass av den grunn. Venstre vil gi plass til
23 stadig flere bergensere ved å fortette boligområder der det er hensiktsmessig, spesielt langs
24 Bybanetraseen. Vi ønsker ikke utbygging over byfjellsgrensen, og vil sikre allmennheten
25 tilgang til strandsonen.

26

27 Flere studentboliger er viktig både for å redusere leieprisen generelt, og for å gjøre Bergen til
28 en enda bedre studentby. Venstre vil ha fortgang i de studentboligprosjektene som er i gang,
29 og legge til rette for flere studentboliger ved å stille tomter til disposisjon. Venstre vil
30 etablere studentboliger på fondveggen til Bygarasjen.

31

32 Bergen har aldri hatt en vellykket sosial boligbyggingspolitikk. Høye boligpriser er til hindring
33 for både nyetablerere og svake grupper. Venstre ønsker en mer målrettet satsing på sosial
34 boligbygging, både for å redusere prisene, og for å gi et godt tilbud til dem som har behov
35 for det. Vi vil gi sosialklienter muligheten til å kjøpe den kommunale boligen de bor i. Vi vil
36 også gi et bedre boligtilbud til rusavhengige. Ingen under 25 år skal bo på hospits.

37

38

39 *Venstre vil:*

- 40 • Fortette boligområder der det er hensiktsmessig
- 41 • Bevare byfjellsgrensen
- 42 • Sikre allmenn tilgang til strandsonen
- 43 • Gjøre det enkelt for SiB å bygge flere studentboliger
- 44 • Ha en mer målrettet satsing på sosial boligbygging

45

46

1 **Vern gjennom bruk**

2 Venstre ønsker større oppmerksomhet og stolthet rundt det at vi har en av de best bevarte
3 historiske bykjerner i Norge. Venstre ønsker å bevare det historiske bygningsmiljøet, men
4 bevaring må skje gjennom bruk der områdene fungerer som levende bolig- og
5 næringsmiljøer. Bruksendringer og nødvendige ombygginger må være tillatt selv i vernede
6 strøk og gamle bolighus. Den gamle trehusbebyggelsen i sentrum har en selvgrodd struktur,
7 der husene gjennom århundrer er transformert ved stadig påbygging og endringer. Slik må
8 byen få fortsette å utvikle seg, men nye elementer som tilføres de gamle husene må vise
9 respekt for det historiske, samtidig som arkitektur og materialvalg speiler vår tid. Venstre vil
10 ha en gjennomgang av byantikvarens handlingsrom og retningslinjer.

11

12

13 *Venstre vil:*

- 14 • Gjøre reguleringsplanene åpne og redusere politisk detaljstyring
- 15 • Legge vekt på innbyggernes behov i vernepolitikken

16

17

18 **Ja til privatfinansierte bymøbler**

19 Bergen mangler skikkelige offentlige toaletter, og har bruk for bedre buskur og lett
20 tilgjengelige bysykler. Venstre vil begynne prosessen med å finne en privat tilbyder av disse
21 tjenestene. Løsningene kan bli kunstferdig utført, og tilføre mer enn bare gode fasiliteter til
22 byen. Vi vil skjerme bykjernen mot reklame, men mener kommunen kan komme frem til
23 gode løsninger i samarbeid med private aktører. Kommunen er kunden, og kunden har alltid
24 rett.

25

26

27 *Venstre vil:*

- 28 • Finne private tilbydere av offentlige toaletter, bymøbler og bysykler

29

30

31 **Kildesortering og boss**

32 Det viktigste tiltaket for bedre kildesortering og avfallshåndtering i Bergen er å selge BiR, og
33 legge avfallshåndtering ut på anbud med strengere miljøkrav. Venstre vil ta avfallsplanen
34 tilbake til bystyrets politiske kontroll, og ønsker derfor å avslutte det interkommunale
35 samarbeidet rundt avfallshåndtering. Det må bli gratis å levere avfall til
36 gjenvinningsstasjoner, og i større grad legges til rette for kildesortering, kompostering, og
37 produksjon av biogass.

38

39

40 *Venstre vil:*

- 41 • Selge BiR og avslutte det interkommunale avfallssamarbeidet
- 42 • Legge avfallshåndteringen i Bergen ut på anbud med strengere miljøkrav
- 43 • Utvide åpningstidene og gjøre det billigere å levere avfall til gjenvinningsstasjoner
- 44 • Kreve at alt avfall fra privathusholdningene skal kildesorteres
- 45 • Bygge ut bossug i hele Bergensdalen

46

1 **En grønn og klimanøytral kommune**

2 Venstre vil gjøre Bergen kommune klimanøytral. Det vil si at utslippene fra kommunal
3 virksomhet skal være lik null gjennom utslippfri teknologi, utslippskvoter og andre incentiv
4 for utslippsreduksjon. Videre vil Venstre at alle varer og tjenester som kommunen kjøper,
5 skal være miljømerket. Kommunen må arbeide for å miljøsertifisere alle kommunale
6 virksomheter, og kreve miljøsertifisering fra alle store leverandører til kommunen. Alle nye
7 kommunale bygg skal være lavenergihus eller nullutslippsbygninger, og alle eksisterende
8 bygg må energieffektiviseres.

9

10

11 *Venstre vil:*

- 12 • Gjøre kommunen klimanøytral
- 13 • At alle kommunale innkjøp skal være miljømerket
- 14 • At alle kommunale virksomheter skal miljøsertifiseres
- 15 • At alle nye kommunale bygg skal være lavenergihus eller nullutslippsbygninger

16

17

18 **Park og friluftsliv**

19 Mulighetene for fysisk aktivitet og friluftsliv er mange i en by som Bergen. Tilrettelegging for
20 bruk av naturen er en billig investering i god fysisk og psykisk folkehelse. Venstre vil
21 opprettholde dagens byfjellsgrense og se til at denne overholdes i hele Bergen. Vi mener
22 opprettelsen av Byfjellsforvalter har vært en suksess, og vil videreføre og styrke denne
23 ordningen ved å samle ansvarsområdene til Byfjellsforvalteren, Viltkontakten og
24 Miljøvernsjefen i en egen Friluftsforsvaltning. Dette skal ikke være en ny
25 reguleringsmyndighet, men også en servicefunksjon.

26

27 Venstre vil støtte opp om det gode arbeidet Skog- og trøplantingsselskapet og andre
28 frivillige organisasjoner og lag gjør for å vedlikeholde turområder i Bergen. Byggingen av
29 Fjellveien - vest er et ypperlig eksempel på god tilgang til friluftsområder i en tettbygd del av
30 byen. Venstre vil tilrettelegge for ikke-motorisert bruk av fjell og utmark til friluftsmål i
31 områder som ligger tett opp til bebyggelse, men være mer restriktiv til inngrep i Gullfjellet
32 og andre mer uberørte områder.

33

34 I Årstad og Bergenshus bydeler er areal et minimumsgode og det er press på å ta parker og
35 grøntområder i bruk til ulike bygg og anlegg. Venstre vil verne om de grønne lungene i
36 Bergensdalen og sikre gode vilkår for barn. Venstre vil jobbe for å frigjøre flere områder til
37 gatetun og grønne lunger ved bygge nye boligsoneparkeringsanlegg for å fjerne
38 gateparkering. I motsetning til andre større byer i Norge, mangler Bergen egne områder hvor
39 hunder kan løpe fritt hele året. Venstre vil gjennom samarbeid med private grunneiere
40 opprette et slikt tilbud.

41

42

43 *Venstre vil:*

- 44 • Opprettholde byfjellsgrensen i hele Bergen
- 45 • Samle Byfjellsforvalteren, Viltkontakten og Miljøvernsjefen i en egen
46 Friluftsforsvaltning.

- 1 • Verne om parkene i Årstad og Bergenhus
- 2 • Tilrettelegge for ikkemotorisert friluftsliv i hele Bergen
- 3 • Aktivt arbeide for en hundepark i Bergen

4
5

6 **Sykkelbyen Bergen**

7 Forholdene for syklister i Bergen bærer tydelig preg av at sykkel i altfor lang tid ikke har blitt
8 tatt alvorlig som et framkomstmiddel i byen. Vi trenger en gjennomgripende endring i
9 kommunens innstilling til sykling i Bergen for å gjøre det trygt og enkelt å være syklist. Det
10 må etableres nok sykkelveier gjennom sentrum til at syklister kan sykle trygt gjennom byen
11 uten å komme i konflikt med fotgjengere på fortau. Samtidig må vi bøte på det nesten totale
12 fravær av tilrettelagt sykkelparkering i Bergen, slik at det blir trygt å sette fra seg sykkelen
13 uten at den blir stjålet.

14
15

Venstre vil:

- 16 • Garantere for bygging av flere gjennomgående sykkelveier
- 17 • Bygge sykkelveier langs både eksisterende og framtidig bybanetrasé
- 18 • Adskille gangveier fra sykkelveier på alle nye strekninger og dele opp eksisterende
19 gang- og sykkelveier der det er mulig.
- 20 • Kraftig øke antall sykkelstativ i Bergen
- 21 • Innføre en sms-tjeneste der syklister enkelt kan varsle om behov for vedlikehold eller
22 rengjøring.

23
24

25 **Byfjord og badeplasser**

26 Til tross for mye strandlinje har Bergens befolkning altfor liten tilgang til strandlinjen i
27 sentrale strøk. Venstre vil derfor jobbe for å gjennomføre planene om nye badeplasser, og
28 generelt stimulere til god offentlig tilgang til strandlinjen. Forurenset grunn i Bergen må
29 ryddes opp i. Byfjorden må renses for miljøgifter slik at fjorden igjen inneholder spiselig fisk
30 og skalldyr.

31
32

Venstre vil:

- 33 • Etablere en bystrand ved Store Lungegårdsvann
- 34 • Etablere badeplass og friområder på Kristianholm
- 35 • Øke åpningstidene og forlenge sesongen på Nordnes sjøbad

36
37
38
39
40
41
42
43
44

NÆRING OG NYSKAPING

Et nyskapende næringsliv er avgjørende for byens utvikling. Forskning, utvikling og gründervirksomhet er fremtiden for en velutviklet kunnskapsøkonomi. Venstres mål er å gjøre Bergen best i Norge på næring og nyskaping. Småbedriftene er grunnfjellet i norsk næringsliv, og en positiv næringsutvikling er den viktigste forutsetningen for en god kommuneøkonomi.

FLERTALLETS INNSTILLING

Mindre kommunalt eierskap

Kommunalt eierskap i konkurranseutsatte næringer kan skape konflikter mellom politikernes ansvar som kommersielle eiere, og politikernes ansvar som representanter for alle byens borgere. Kommunen må forvalte eierskapet sitt ut fra strategiske hensyn, ikke profitt. Derfor vil Venstre selge kommunens eierandeler i Tide og BiR, og skille ut og selge de delene av BKK som ikke ivaretar strategiske interesser knyttet til infrastruktur for strøm. Forbrenningsanlegg og bossug skal forbli i kommunalt eierskap.

Venstre vil:

- Selge kommunens eierandeler i Tide og BiR
- Skille ut og selge de delene av BKK som ikke omfatter infrastruktur for strøm

DISSENS 2

Tallak Rundholt, Sindre Horn

Nei til kommunalt eierskap

Kommunalt eierskap i konkurranseutsatte næringer kan skape konflikter mellom politikernes ansvar som kommersielle eiere, og politikernes ansvar som representanter for alle byens borgere. En nøytral offentlig myndighet kan ikke sitte på begge sider av bordet – og hensynet til demokratiet må alltid veie tyngst. Derfor vil Venstre selge kommunen ut av Tide, BiR og BKK.

Venstre vil:

- Selge kommunens eierandeler i Tide, BiR og BKK

Grønn og rettferdig eiendomsskatt

Venstre vil holde eiendomsskatten på 2007-nivå. Dagens skatt er derimot urettferdig, siden svært mange slipper å betale. Det finnes nye, ubrukte takster for hele byen. Venstre vil ta dem i bruk slik at eiendomsskatten blir rettferdig fordelt. Mange av de som betaler eiendomsskatt i dag, vil da betale en mindre andel. Vi ønsker å knytte eiendomsskatten til den nye miljømerkingen av eiendom, slik at miljøvennlige hus kan gis skattefradrag. Videre vil Venstre innføre bunnfradrag på eiendomsskatt, slik at den ikke slår usosialt ut.

- 1 *Venstre vil:*
2 • Beholde eiendomsskatten på 2007-nivå
3 • Fordele eiendomsskatten rettferdig over hele kommunen
4 • Innføre bunnfradrag for eiendomskatt
5 • Gi skattefradrag for miljøvennlige hus
6 • Frita Studentsamskipnaden for eiendomskatt

9 **En moderne arbeidsgiverpolitikk**

10 Bergen kommune skal være en inkluderende arbeidsgiver. Venstre vil øke bruken av
11 anonymiserte jobbsøknader for å heve andelen ansatte med minoritetsbakgrunn.
12 Kommunen kan ikke konkurrere med privat sektor på lønn, men bør bli ledende på
13 kompetanseheving og videreutdanning. Det må være et mål at alle som ønsker det skal tilbys
14 fulltidsstilling. Videre skal ingen diskrimineres på arbeidsmarkedet. Venstre mener
15 erfaringene fra alternative turnusmodeller spesielt i omsorgssektoren er gode, og vil legge til
16 rette for en mer fleksibel ordning som setter brukeren i fokus.

18 **DISSENS 3**

19 Øystein Brekke, Sindre Horn, Tallak Rundholt

21 Beholde leddsetningen "og kvotering skal ikke finne sted" fra førsteutkastet, etter "Videre
22 skal ingen diskrimineres på arbeidsmarkedet".

- 23
24 *Venstre vil:*
25 • Øke bruken av anonyme jobbsøknader
26 • Gjøre kommunen ledende på kompetanseheving og videreutdanning
27 • Tilby fulltidsstillinger til alle som ønsker det
28 • Gjøre turnusordninger mer fleksible

31 **Et nyskapende næringsliv**

32 Fremtidens arbeidsplasser er ikke skapt enda. Venstre vil gjøre Bergen til
33 gründerhovedstaden i Norge, og sikre forutsigbare rammebetingelser for bedriftene.
34 Kommunen må oppmuntre til nyskaping og næringsutvikling gjennom å styrke
35 etablerertjenesten i kommunen, og samt stille ledige kontorer og bygg til disposisjon for
36 nyetablerere. Dette kan blant annet gjøres gjennom å opprette et gründerhotell der
37 nyetablerte med gode ideer kan få tilgang på kontorarealer, internett, telefon og annet
38 nødvendig utstyr. Vi vil samarbeide med fylkeskommunen om en storstilt satsing på
39 entreprenørskap i videregående skole. Videre er Bergen en stor studentby, men mange
40 flytter fra byen etter endt utdanning. Vi vil videreutvikle samarbeidet med universitetet og
41 høyskolene for å få flere til å etablere seg her i byen.

42
43 Venstre vil støtte opp om nyetablerertiltak som Nyskapingsparken og lignende.
44 Videreutvikling av marin sektor i samarbeid med forskningsmiljøene er spesielt viktig. I
45 tillegg er Bergen en pådriver for kulturbasert næringsliv.

46

1 En av de viktigste næringspolitiske virkemidlene er en effektiv kollektivtransport. Satsing på
2 buss og bane er ikke bare et miljøtiltak, men fremtidsrettet næringspolitikk. Kjøprising er et
3 effektivt virkemiddel for å sikre arbeidsplasser og økonomisk vekst.

4
5 Bergen skal være en by der private aktører ønsker å etablere seg. Der kommunale oppgaver
6 like gjerne kan utføres av private, bør de få muligheten til dét. Bergen skal bli best i Norge på
7 nyskaping. Samtidig er det viktig å jobbe for at Bergen også er en attraktiv by for større
8 selskaper og bedrifter. Dette vil sikre at man beholder gode kompetansemiljøer og kan
9 hindre såkalt "hjerneflukt" til andre steder.

10
11
12 *Venstre vil:*

- 13 • Støtte etableringstilltak som Nyskapingsparken
- 14 • Styrke etablerertjenesten
- 15 • Få flere studenter til å etablere seg i byen etter studiene
- 16 • Gjøre Bergen best på næring og nyskaping
- 17 • Engasjere kommunen i Karrieresenteret
- 18 • Etabler gründerhotell i Bergen

19
20
21 **En rettferdig skjenkepolitikk**

22 Venstre ønsker et mangfoldig uteliv i hele Bergen. Kjø og trengsel skaper aggresjon og vold.
23 Vi vil samarbeide med utelivsnæringen om differensierte åpnings- og skjenketider, og spre
24 skjenkingen gjennom å åpne for bydelspuber og små skjenkesteder med lokalt særpreg
25 utenfor sentrum. Bydelspuber kan gjøre bydelene mer attraktive, og skjenkepolitikk er også
26 kulturpolitikk. Skjemaveldet må reduseres, og det bør bli enklere å etablere nye
27 skjenkesteder, forutsatt at reglementet følges. Skjenkekontrollen må styrkes, men må være
28 rettferdig og etterrettelig. Skjenkebevilling skal være lett å få, og lett å miste. Venstre skiller
29 ikke mellom utesteder på moralsk grunnlag, og vil ikke motarbeide serveringssteder som
30 tilbyr erotisk underholdning eller lignende. Venstre vil også søke staten om å få tilbake
31 muligheten til å la utesteder ha fri åpningstid for salg av mat og alkoholfri drikke.

32
33
34 *Venstre vil:*

- 35 • Legge til rette for lokale puber i bydelene
- 36 • Gjøre skjenkebevilling lett å få, men lett å miste
- 37 • Gjøre det enklere å etablere nye skjenkesteder

38
39
40 **Fortsatt Fairtradeby**

41 Den internasjonale merkeordningen Fairtrade bidrar til bærekraftig utvikling og livsviktig
42 handel i de fattigste delene av verden. Bergen kommune kan bruke sin markedsrett som
43 storkunde til å vise internasjonal solidaritet og bekjempe fattigdom. Bergen kommune har i
44 perioden stått i fare for å miste sin status som Fairtrade by grunnet manglende oppfølging av
45 Fairtradearbeidet. Venstre vil i kommende periode jobbe for at alle kriterier som ligger til

1 grunn for å kunne kalle seg Fairtrade by blir nøye fulgt opp. Venstre vil videreutvikle og
2 markedsføre Bergen som Fairtradeby. Rettferdig handel er solidaritet i praksis.

3
4
5 *Venstre vil:*

- 6 • Videreutvikle Bergen som Fairtradeby

7
8
9 **Vennebyen Bergen**

10 Gjennom prosjekter som "Vennebyen" har Bergen muligheten til å bli et mer attraktivt sted
11 for ferierende barnefamilier, og for byens egne barn. Venstre stiller seg positive til
12 utviklingen av barneparken "Vennebyen" i Åsane, og ønsker at kommunen skal legge til rette
13 for utviklingen av denne.

14
15 *Venstre vil:*

- 16 • Tilrettelegge for å etablere "Vennebyen" i Bergen

SKOLE OG OPPVEKST

Venstre legger Barnekonvensjonen til grunn for politikken. Bergen kommune må øke fokuset på barns rettigheter. Barns trygghet og rett til verdige oppvekstvilkår skal være et overordnet hensyn. Bergen kommune skal føre en helhetlig og forebyggende oppvekstpolitikk. I et liberalt samfunn er enkeltmennesket alle tings mål, og alle barn har rett til en god oppvekst, et godt hjem og en god skole. Skolens viktigste oppgave er å utdanne gode borgere som tar vare på seg selv, hverandre, og verden rundt oss.

En fri og fleksibel skole

Læreren er skolens viktigste ressurs. Skolens største utfordring er ikke nødvendigvis lærermangel, men at lærere må bruke mye av sin tid på administrasjon. Venstre vil prioritere ressurser til effektivisering av rapporteringssystemene, og gi lærerne mer tid til undervisning. Samtidig må spesielt yrkes- og studieveiledningen styrkes.

Venstre vil ha en fri og fleksibel skole, og vil videreføre og utvikle ordningen med direktevalgte skolestyrer. Skolen skal styres mest mulig av lærere, foreldre og elever, og minst mulig av politikere og byråkrater. Valg av skole skal være opp til foreldre og elever.

Gode skolebygg er en forutsetning for en god skole. Venstre er mindre opptatt av hvem som bygger eller eier skolebyggene, enn av innholdet i skolen. Videre bør ikke skolebyggene legge begrensninger på pedagogisk utvikling, slik som for eksempel baseskoler gjør. Pedagogikk som er populær i dag, er det kanskje ikke i morgen. Venstre vil at alle nye skolebygg skal være fleksible med hensyn til nåværende og fremtidige undervisningsformer.

DISSENS 4

Sindre Horn, Øystein Brekke, Tallak Rundholt

Friskoler er et viktig alternativ til den offentlige skolen, og gjør den bedre gjennom mangfold og konkurranse. For at alle elever skal ha like muligheter, må det være tilstrekkelig mange friskoler i byen. Venstre vil aktivt legge til rette for flere friskoler i Bergen.

Tillegg til kulepunkt:

Ha flere friskoler i Bergen

Venstre tar lærernes kompetanse og foreldrenes engasjement på alvor, og vil sette skolen fri. Det gjelder også vurderingsformer. Lærere i barneskolen som ønsker å benytte karakterer som pedagogisk virkemiddel til inspirasjon eller tilbakemelding, bør ha muligheten til det. Bergen kommune må også i samarbeid med Staten finansiere et lærerløft som sikrer at alle lærerne i grunnskolen får et tilbud om minst et halvt års etter- og videreutdanning minimum hvert tiende år.

Venstre vil:

- Gi den enkelte skole muligheten til å velge blant godkjente eksamensformer

- 1 • Videreføre ordningen med fritt skolevalg
- 2 • Videreutvikle skolestyrene som styringsorgan
- 3 • Støtte lærere som vil bruke karakterer i undervisningen
- 4 • Gi lærerne mer tid til undervisning
- 5 • Styrke rådgivningstjenestene
- 6 • Sikre at nye skolebygg er fleksible

9 **Nulltoleranse for mobbing**

10 Skolen skal være et sted for læring og utvikling, og mobbing skal aldri aksepteres. Venstre vil
11 sette fokus på forebyggende tiltak mot mobbing, og gjøre skolen ansvarlig for elevenes
12 trivsel. Alle skoler skal ha en plan mot mobbing. Hvis elever må flyttes som følge av mobbing,
13 er det mobberen som skal bytte skole. Ansvaret for mobbing ligger hos den enkelte skole,
14 som må settes i stand til å håndtere slike problemer på en bedre måte og sikre rettighetene
15 til både mobber og mobbeoffer. Kommunen må sørge for at lærere kurses i å takle
16 mobbesituasjoner. Når det kommer til elevvelferd, vil Venstre prioritere tiltak mot mobbing
17 først.

19 **DISSENS 5**

20 Idun Bortne, Grete Line Simonsen

22 Stryk setning "Hvor elever må flyttes som følge av mobbing, er det mobberen som skal bytte
23 skole."

25 *Venstre vil:*

- 26 • At alle skoler skal ha en plan mot mobbing
- 27 • Prioritere tiltak mot mobbing foran andre velferdstiltak i grunnskolen
- 28 • Flytte mobberen, ikke mobbeofferet

31 **Entreprenørskap i skolen**

32 Norge skal leve av fremtidens bedrifter. Samtidig er mange elever skolelei, og frafallet i
33 videregående skole øker. Venstre vil satse på entreprenørskap og arbeidstrening i
34 ungdomskolen, og gi elever økte muligheter til å utfolde seg med egne ideer og individuelle
35 behov. Alle ungdomskoler bør ha elevbedrifter, og kommunen bør legge til rette for mer
36 samarbeid mellom skolene og det lokale næringslivet. Eksisterende fag som "Yrkesvalg" må
37 rettes mindre mot teori, og mer mot samhandling med næringslivet. Fremtidens
38 arbeidsplasser skapes i dag.

41 *Venstre vil:*

- 42 • Øke satsningen på entreprenørskap i skolen
- 43 • Øke samarbeidet med lokale bedrifter

1 **Styrk den internasjonale skolen**

2 Bergen utnytter ikke sine muligheter som attraktivt internasjonalt arbeidsmarked så lenge
3 den internasjonale skolen i Bergen har dårlige vilkår. Venstre vil prioritere en opprusting av
4 den internasjonale skolen blant annet gjennom å stille ny tomt til disposisjon for å gjøre
5 byen attraktiv for utenlandsk kompetanse.

6
7

8 *Venstre vil:*

- 9 • Styrke den internasjonale skolen i Bergen
- 10 • Sikre ny tomt for den internasjonale skolen

11
12

13 **Kultur i skolen**

14 Et mangfoldig kulturliv er viktig for barn og unges oppvekst. Foruten en aktiv kulturpolitikk,
15 vil Venstre legge til rette for et økt samarbeid mellom skolen og kulturlivet. Tiltak som
16 "Kulturbilletten" gir elevene muligheten til å delta i et bredt spekter av aktiviteter, og bør
17 videreutvikles. Slik næringslivet bør inviteres inn i skolen, bør kulturlivet også møte en åpen
18 dør. Kultur er også utdanning.

19
20

21 *Venstre vil:*

- 22 • Videreutvikle "Kulturbilletten" for barn og unge
- 23 • Øke samarbeidet med lokalt kulturliv
- 24 • Åpne for mer bruk av skolene til frivillig kultur- og organisasjonsliv i lokalmiljøet

25
26

27 **Skolestruktur**

28 Ved vurderingen av skolestruktur vil Venstre ta utgangspunkt i barnas beste. Total reisetid
29 og elevtall må være forsvarlig. Det er ikke ønskelig med for mange store skoler. Nybygde
30 skoler må kunne erstatte gamle skoler i samme område så lenge dette ikke går på
31 bekostning av barns beste. En overkapasitet i et område må også kunne utnyttes til andre
32 offentlige formål som blant annet barnehage, kulturarena og ulike offentlige tjenester.
33 Venstre mener at det er svært viktig at vi ser Skolebruksplanen i sammenheng med
34 Kommuneplanens Arealdel (KPA) og planlagte utbygninger må tas inn i vurderingen av
35 skolestrukturen.

36
37

38 De fådelte grendeskolene i Bergen er svært viktige for nærmiljøene og representerer også et
39 pedagogisk alternativ. Så lenge elevtallet er stort nok til at det er pedagogisk forsvarlig i
40 forhold til å kunne gi et godt undervisningstilbud, ønsker Venstre å bevare disse.

41
42

43 *Venstre vil:*

- 44 • Se Skolebruksplanen i sammenheng med KPA
- 45 • Ta utgangspunkt i barnas beste ved vurderingen av skolebruksplanen
- 46 • Utnytte overkapasitet til andre kommunale tjenester
- Beholde de fådelte grendaskolene

1 **Barnevern**

2 Venstre vil at Bergen kommune skal ha hele det offentlige ansvaret for barns oppvekstvilkår.
3 Venstre ønsker derfor at Bergen kommune overtar ansvaret for de oppgaver det statlige
4 barnevern har. Det vil gi et mer helhetlig tilbud og sikre at de tilgjengelige ressursene
5 kommer brukerne til gode. De barn og familier som i dag trenger barnevernets bistand lider
6 under det dårlige samarbeidsforholdet mellom stat og kommune. Bergen har et
7 barnevernfaglig miljø som er stort nok til å ivareta hele tiltakskjeden.

8

9 Barnevernet må prioriteres med økte ressurser til flere fagstillinger. Det er nødvendig for å
10 komme tidligere inn i sakene. Dette vil igjen kunne forebygge mange plasseringer i
11 fosterhjem eller institusjoner.

12

13 Det vil fortsatt være behov for både å rekruttere flere gode fosterhjem, samt ha et variert
14 tilbud av kompetente institusjoner. Barnevernet i Bergen må videre bygge ut et fullgodt
15 ettervernstilbud, samt gjøre samarbeidet med psykiatrien, rushelsetjenesten og politiet mer
16 forpliktende.

17

18

19 *Venstre vil:*

- 20 • Overføre alt barnevern i Bergen til Bergen kommune
- 21 • At barnets beste, barnets deltakelse og barnets perspektiv skal ha hovedfokus i alle
- 22 barnevernssaker
- 23 • At familieråd alltid skal brukes eller ha vært vurdert
- 24 • Prioritere økte ressurser til barnevernet
- 25 • Gi barnevernsbarn i Bergen et fullgodt etterverntilbud
- 26 • Gi obligatorisk kursing i barnekonvensjonens forpliktelser til alle som jobber med
- 27 barn og unge

28

29

30 **PPT**

31 Undersøkelser viser at skoler og PPT-tjenester i Bergen ikke overholder tidsfrister for
32 søknader om spesialundervisning. Dette betyr at kommunen bryter både elevenes
33 rettigheter etter opplæringsloven og forvaltningslovens regler. Venstre mener kommunen
34 må holde seg til regelverket, og vil forbedre internkontrollen for å styrke elevenes
35 rettigheter.

36

37

38 *Venstre vil:*

- 39 • Styrke PPT-tjenesten
- 40 • Forbedre internkontrollen i PPT-tjenesten

41

42

43

44

45

46

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49

Barnehager

Bergen har et variert tilbud av barnehager med ulik pedagogisk profil. Venstre mener det er viktig å beholde dette mangfoldet slik at foreldre kan søke om det tilbudet som passer best for dem. Barnehagene fungerer som en viktig arena for sosialisering og integrering og skal gi et godt pedagogisk tilbud til de minste barna. Bergen har nådd full barnehagedekning, men mange barn får barnehageplass i en helt annen bydel enn der de bor. Venstre vil jobbe for at alle får tilbud om plass i sin egen bydel, og forbedre ordningen med "byttepool" ved å gjøre ordningen bedre kjent. Pedagogiske ledere må sikres faglig påfyll gjennom jevnlig tilbud om kursing og etteropplæring.

Venstre vil:

- Sikre et mangfoldig barnehagetilbud
- Gi fortrinnsrett til barnehage i egen bydel
- Forbedre ordningen med "byttepool"
- At pedagogiske ledere jevnlig tilbyr kursing/etteropplæring

Bedre alternative opplæringstilbud

Det er ikke alle elevene som greier å tilpasse seg den ordinære skolen. For disse elevene er det viktig at det finnes alternative opplæringstilbud, enten for noen dager i uken eller som et heltidstilbud. Venstre ønsker å styrke de alternative skolene som heltidstilbud med hele ansvaret for sine elever, inkludert utstedelse av vitnemål. Når det gjelder deltidstilbud, er det viktig å sikre en bredde og variasjon, og at alle bydelene har slike tilbud.

Venstre vil:

- Sikre Alrekstad og Godvik skoler
- Bygge ut deltidstilbud i bydelene

KULTUR OG IDRETT

Å skape rom for kunstneriske uttrykk er en av hovedhensiktene med den sosialliberale kulturpolitikken. Kulturpolitikken bør og kan i liten grad målstyres mot bestemte resultat, og aller minst når det gjelder kunstens form og innhold. Politikken kan tilføre ressurser og gi rammevilkår for kunstnerisk vekst. Forvaltningen skal ha som grunnlag at den skal stimulere og motivere frie, skapende krefter – ikke ensrette dem. Retten til fri ytring er det viktigste prinsippet i kulturpolitikken, og et sterkt og fritt kulturfeltet er uunnværlig i et levende demokrati. Idrett er en uvurderlig del av frivilligheten i byen. Sport er også kultur, og Venstre vil sikre gode forhold for breddeidretten i Bergen.

FLERTALLETS INNSTILLING:

Filmbyen Bergen

Film og kino er en viktig del av kulturtilbudet i Bergen. Venstre vil at kommunen videreutvikle Bergen som en dynamisk og nyskapende filmby. Det offentlige bør sikre gode vilkår for filmvisning i Bergen, og Venstre vil beholde Bergen kino som et heleid kommunalt aksjeselskap. Kinoen har en viktig kulturpolitisk funksjon i forhold til å sikre bredde i tilbudet og for å ivareta tilbudet til barn og unge. For å sikre et bredt og mangfoldig filmtilbud, vil Venstre øke støtten til filmfestivaler som BIFF og til kulturinstitusjoner som Cinemateket.

Venstre vil:

Øke støtten til BIFF, Cinemateket og andre filminstitusjoner

Beholde Bergen kino som et kommunalt aksjeselskap

DISSENS 6

Sindre Horn, Tallak Rundholt

Filmbyen Bergen

Film og kino er en viktig del av kulturtilbudet i Bergen. Venstre vil videreutvikle Bergen som en dynamisk og nyskapende filmby. Det offentlige bør sikre gode vilkår for filmvisning i Bergen, men det betyr ikke at det er en kommunal oppgave å drive kino. Etterspørselen etter kinofilmer i en by som Bergen er mer enn stort nok til å opprettholde et fritt marked. Venstre vil derfor selge Bergen Kino, og oppmuntre til konkurranse i kinomarkedet. For å sikre et bredt og mangfoldig filmtilbud, vil Venstre øke støtten til filmfestivaler som BIFF, og til kulturinstitusjoner som Cinemateket.

Venstre vil:

Øke støtten til BIFF, Cinemateket og andre filminstitusjoner

Selge Bergen Kino

Idrett

Mangel på fysisk aktivitet er en trussel mot folkehelsen. Hovedutfordringene er at det er for få idrettsanlegg og andre aktivitetsområder i Bergen. Derfor er det viktig å legge til rette for fysisk aktivitet både for organiserte og uorganiserte, og da spesielt rettet mot barn og unge.

1 Tiltak i nærmiljøene er i den sammenheng svært viktig, spesielt i forhold til de som er
2 uorganisert. For å gi rom for økt aktivitet er det viktig å gjennomføre den vedtatte
3 idrettsplanen som sikrer nødvendig anleggsutbygging.

4
5 Det er viktig å etablere idrettsanlegg i tilknytning til nye skoler. Dette er med på å skape
6 gode oppvekstmiljø. Venstre ser også på idrett som en viktig del av integreringsarbeidet i
7 kommunen. Vi vil at idrettsmiljøene skal være inkluderende og åpent for alle, uavhengig av
8 etnisk bakgrunn eller seksuell legning.

9
10
11 *Venstre vil:*

- 12 • Etablere flere idrettsanlegg, gjerne i samarbeid med eksterne finansieringskilder.
- 13 • Ha økt satsing på utbygging av nærmiljøanlegg som ballbinger, streetbasket, friplass,
14 skateramper og beach-volleybaner og lignende.
- 15 • Styrke satsingen på skoleprosjektet "Bergen - en by i bevegelse".

16
17
18 **Kulturbygninger**

19 Venstre vil i samarbeid med kunst- og kulturinstitusjonene i Bergen prioritere arbeidet med
20 en ny kulturhusplan slik at USF, BIT Teatergarasjen og DNS sikres gjennomføring av sin
21 planlagte utbygging og CB sikres en hensiktsmessig hjemmescene. Venstre vil også arbeide
22 for at Bergen på sikt får sitt eget opera-, dans- og musikkteaterhus, og tjenelige
23 bydelskulturhus der det vil være et grunnlag for det.

24
25
26 *Venstre vil:*

- 27 • Sikre utarbeidelse av en ny kulturhusplan for Bergen.
- 28 • Arbeide for et opera-, dans- og musikkteaterhus i Bergen.
- 29 • Etablere bydelskulturhus i tråd med lokale behov.

30
31
32 **Museer og samlinger**

33 Bergen har flere museer og samlinger av nasjonal betydning. Flere av disse har planer om
34 utvidelse/nybygg og restaurering av eksisterende bygningsmasse. Venstre vil at kommunene
35 skal lage en samlet plan for gjennomføring av nødvendig nybygg og rehabiliteringer for å
36 sikre at våre nasjonale skatter kan sikres og formidles også i fremtiden.

37
38
39 *Venstre vil:*

- 40 • Lage en samlet plan for rehabilitering av museer og samlinger

41
42
43 **Gatekunst**

44 Gatekunst er en naturlig del av bybildet, og Venstre ønsker å legge til rette for større
45 utfoldelse i det offentlige rom.

1 *Venstre vil:*

- 2 • Etablere såkalte gatekunstgallerier i Bergen, for eksempel i underganger

3

4

5 **Koengen**

6 Venstre mener at Bergen kommune må gå i dialog med Forsvaret og Riksantikvaren om å
7 utvikle Koengen som aktivitets- og rekreasjonsområde for bergenserne utover dagens
8 konsertbruk.

9

10

11 *Venstre vil:*

- 12 • Utvikle Koengen som aktivitets- og rekreasjonsområde

13

14

15 **Bibliotek**

16 Bibliotekene skal være et sted som fremmer leselyst og kunnskapshunger. Venstre vil styrke
17 bevilgningene til innkjøp av bøker og annet relevant materiale. I tråd med gjeldende
18 bibliotekplan vil Venstre i løpet av valgperioden starte arbeidet med å få etablert
19 bydelsbibliotek i Ytrebygda og i Arna. Venstre vil også at hovedbiblioteket skal være
20 søndagsåpent. Det bør vurderes å legge til rette for en kulturkafé, gjerne med
21 skjenkebevilling, som i tillegg til å være et møtested kan benyttes til litterære og
22 samfunnsaktuelle arrangementer. Venstre mener dessuten at biblioteket må forsterke sin
23 satsing på internasjonalisering både som multikulturell møteplass og gjennom innkjøp av
24 bøker og annet materiale.

25

26

27 *Venstre vil:*

- 28 • Styrke bevilgningene til bibliotekene
- 29 • Etablere bydelsbibliotek i Ytrebygda og i Arna
- 30 • Legge til rette for kulturkaféer tilknyttet bibliotekene
- 31 • Ha søndagsåpne bibliotek.
- 32 • Opprettholde Bokbussen

33

34

35 **Litteraturhus i Bergen**

36 Bergen Venstre støtter etableringen av et litteraturhus i Bergen som skal gi rom for
37 samfunnskritikk og debatt.

38

39 *Venstre vil:*

- 40 • Etablere Litteraturhus i Bergen.

41

42

43 **Musikkfestivaler**

44 Venstre vil i tillegg til å sikre Festspillenes posisjon som nasjonal kulturfestival også styrke
45 satsingen på musikkfestivaler som for eksempel Bergen Fest og Hole in the Sky.

46

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43

Venstre vil:

- Styrke satsingen på musikkfestivaler

Kulturskolen

Kulturskolen er for mange unge inngangen til et liv med kulturengasjement innen musikk, dans, teater og visuelle kunstfag. Venstre vil styrke kulturskolen slik at alle barn og unge som ønsker det, får plass, og til en overkommelig pris.

Venstre vil:

- Realisere visjonen om en kulturskole for alle

Historiebyen Bergen

Bergen har mange historiske bygninger, ruiner og byområder, både fra middelalderen og frem til moderne tid. Disse er det viktig å ta vare på og gjøre kjent og tilgjengelige for allmennheten. Venstre vil sette i gang et eget prosjekt med kulturskilting. Det må også etableres Kulturveivisere på sentrale steder i sentrum.

Venstre vil:

- Skilte historiske bygninger, ruiner og byområder.
- Restaurer middelalderkirkene

HELSE OG OMSORG

Retten til høyest oppnåelig helsestandard er en del av menneskerettskonvensjonen, og av norsk lov. Et godt helsevern er en forutsetning for enkeltmenneskets frie utfoldelse. Den sosiale liberalismen gir individet økt ansvar, men tar også vare på våre medmennesker, uansett hvem de er. Venstre tar borgere med omsorgsbehov på alvor, og vil behandle alle som selvstendige individer, med en like selvfølgelig rett til å ta egne valg som alle andre. Venstre mener at også dyrs liv har egenverdi utover økonomisk verdi eller underholdningsverdi.

DISSENS 7

Idun Bortne, Grete Line Simonsen

Flytte alle punkt om dyrevelferd til kapitlet "Miljø og byutvikling".

Rusbehandling

Lokalbefolkningen ved Nygårdsparken trenger parken til rekreasjon, og de rusavhengige trenger at deres behov og verdighet blir tatt på alvor. En god ruspolitikk kan bety et bedre liv for mange avhengige og deres pårørende, samt minsket konfliktnivå mellom ulike grupper i samfunnet.

I dag er behandlingsapparatet delt opp i ulike nivå, kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste. Venstre mener at mest mulig omsorg skal være der du bor, i kommunen. Dette må også gjelde de som har problemer med rus. Dagens organisering på to ulike nivå fungerer ikke og gjør at rusavhengige blir en kasteball og lider under at behandlingen er organisert på ulike nivå og er lite samordnet. Det er også anerkjent at en god primærhelsetjeneste gir best helse for flest, altså mest helse per krone. Bergen kommunene bør som en prøveordning overta hele kjeden av rusbehandling, herunder psykiatrien.

Organisering er ingen vidunderkur alene, også nytenkning i innhold må til. Venstre ønsker at det skal være et mangfoldig behandlingsapparat, både polikliniske tilbud og langvarig heldøgnsbehandling, og at det skal opprettes et sprøyterom i Bergen. Et mangfold av behandlingsmuligheter fremmer at flere får behandling som fungerer for dem. Venstre ønsker også at vi skal gå nye veier, og forsøke nye medikamentbaserte behandlingsformer der dette gir gevinst. Bergen egner seg godt som forsøksby for forskningsopplegg med heroinassistert behandling. Bruk av fengsel har liten effekt på rusavhengighet, og vi må derfor avkriminalisere tunge narkotiske stoffer, slik de blant annet har gjort med positiv effekt i Portugal.

Venstre vil:

- Overta de distriktpsikiatriske sentrene (DPS)
- Etablere kommunale MO-sentre
- Gi brukere faste kontaktpersoner som hjelper dem

- 1 • Hjelp kommunehelsetjenesten og spesialhelsetjenesten å samarbeide bedre
- 2 • Opprette sprøyterom
- 3 • Gjøre Bergen til forsøksby for heroinassistert behandling
- 4 • Søke om å få avkriminalisere tunge narkotiske stoffer

7 Sykehjem

8 Sykehjem er et godt og nødvendig tilbud til alle som opplever omfattende helsesvikt.
9 Venstre mener sykehjem bør ha akutt plasser slik at mennesker som snarlig trenger
10 sykehjems plass slipper å stå i kø. Vi vil oppgradere den medisinske kompetansen ved
11 sykehjemmene. Mange sykehjemspasienter opplever å stadig bli sendt mellom sykehus og
12 sykehjem grunnet manglende kapasitet og kompetanse til å kunne gi nødvendig behandling
13 og pleie ved sykehjemmene. Venstre vil at hvert sykehjem skal utvikle spisskompetanse
14 innenfor vært sitt fagfelt. Slik spisskompetanse er nødvendig innenfor blant annet
15 rehabilitering, aldersdemens, alderspsykiatri og lindrende behandling til døende mennesker.
16 Sykehjemmene må i større grad kunne håndtere slike pasienter uten selv å bruke
17 spesialhelsetjenesten. Venstre ønsker å øke antallet sykehjems plasser de neste årene samt å
18 bygge minst ett nytt sykehjem i valgperioden 2011 - 2015.

19
20 I fremtiden vil det være et større mangfold av pasienter med ulike livssyn ved
21 sykehjemmene. Venstre mener alle trossamfunn må få samme adgang til sykehjemmene
22 som Den Norske Kirke.

25 *Venstre vil:*

- 26 • Styrke den medisinske kompetansen på sykehjemmene
- 27 • Bygge minst ett nytt sykehjem i Bergen i valgperioden 2011 - 2015
- 28 • At sykehjemmene får spesialkompetanse innenfor egne fagfelt
- 29 • Ha akutt plasser ved sykehjemmene
- 30 • Gi alle trossamfunn samme tilgang til sykehjemmene som DNK har i dag.
- 31 • Bedre kompetansemiljøene på sykehjemmene
- 32 • Øke bemanningen på sykehjemmene
- 33 • Åpne for innføring av nordsjøturnus

36 Fritt brukervalg

37 Alle som har behov for det skal sikres praktisk og medisinsk hjelp i hjemmet, men det må
38 fortsatt skilles mellom helsetjenester og praktisk bistand. Slik sikres alle et forsvarlig tilbud.
39 Venstre støtter fritt brukervalg i hjemmetjenesten og hjemmesykepleien, fordi det
40 innebærer at folk kan velge mellom den kommunale leverandøren og ulike private
41 leverandører. Det er viktig at det finnes et privat alternativ til kommunens hjemmetjenester,
42 slik at den enkelte kan velge det tilbudet som vedkommende mener passer best. Mennesker
43 må imidlertid også ha rett til ikke å velge, og alle som ikke vil eller kan velge mellom
44 kommunale eller private hjemmetjenester skal automatisk tildeles hjelp fra den kommunale
45 hjemmetjenesten. Pleietrengende må få bo i sitt eget hjem så lenge de ønsker det og så
46 lenge det er medisinsk forsvarlig.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46

Venstre vil:

- Sikre fritt brukervalg i hjemmetjenesten og hjemmesykepleien

Psykisk helsevern

Psykiske lidelser berører store deler av befolkningen. Venstre vil styrke samarbeidet mellom de ulike nivåene i behandlingsapparatet. Vi mener det er behov for å styrke innsatsen innen barne- og ungdomspsykiatri. Staten har et hovedansvar for dette, men det er samtidig behov for en bedre samordning mellom de statlige og de kommunale tilbudene og for å se disse i en helhetlig sammenheng. Venstre mener skolehelsetjenesten må tilføres kompetanse innenfor psykiatri, fordi det er til skolehelsetjenesten mange barn og unge først henvender seg når de har behov for hjelp. Et døgnåpent krisesenter for unge, gjerne i samarbeid med private aktører, kan være et viktig tiltak for å bedre den psykiske helsetjenesten for ungdom.

Venstre vil:

- Bedre psykisk helsetjeneste
- Overta de distriktpsikiatriske sentrene (DPS)
- Bedre barne- og ungdomspsykiatri

Unge sosialmottakere

Venstre vil aktivt bekjempe fattigdom. Venstre vil derfor endre dagens praksis med forskjellsbehandlingen av unge sosialklienter. Unge skal ikke ha en særskilt sosialstønadsatts.

Venstre vil:

- Endre praksis med egen lavere sosialsats for unge

Dyrevelferd

Venstre mener dyr har en verdi i seg selv og skal behandles med respekt. Dyr er levende individer som deler de samme sanseinntrykkene som mennesker. De kan føle frykt, stress og smerte. Likevel blir dyr utsatt for grusom behandling, og mange dyrearter er truet. Dyrevernorganisasjonene i Bergen mottar hver eneste dag henvendelser om dyr, spesielt katter, som er i nød, og kapasiteten til å hjelpe er sprengt. Et eget "Dyrenes hus" i Bergen, slik de blant annet har i Oslo, ville kunne hjelpe mye på situasjonen.

Venstre vil:

- Støtte Dyrebeskyttelsens arbeid med å åpne et Dyrenes hus i Bergen, enten ved å donere et ubrukt hus, eller en ubrukt tomt med vann- og strømtilgang.
- Støtte Dyrebeskyttelsens arbeid for å hindre mishandling og dumping av dyr. Blant annet arbeidet for å få flere katter sterilisert, kastret og chippet.

INTEGRERING

Innvandrere er en berikelse for det norske samfunn. De fleste innvandrere og deres barn er godt inkludert. Dessverre står altfor mange innvandrere utenfor viktige deler av fellesskapet og utsettes for diskriminering. Integrering er en av Venstres satsningsområder – til gode for Bergens borgere, for næringslivet, og for innvandrerne selv.

Inkludering

Integrering er et gjensidig ansvar og en gjensidig prosess, som krever respekt og stiller krav til begge parter. Bergen skal være en flerkulturell liberal by. Vi skal ikke akseptere intoleranse, undertrykking og manglende respekt for loven. Samfunnet må stille krav om at de som ønsker å bosette seg i Norge gjør sitt beste for å tilegne seg gode norskkunnskaper. Den viktigste arenaen for integrering er skolen og barnehagen.

Et stort flertall av brukerne av Åpne Barnehager er minoritetsbarn. Venstre ønsker å bruke åpne barnehager mer i integreringsarbeidet. Nygård Skole har spesialkompetanse innen morsmålsundervisning og norskopplæring for nyankomne og de som ikke behersker godt nok norsk. Denne skolen har en unik kompetanse på morsmålsundervisning og norskopplæring for utlendinger. En desentralisering av denne kompetansen kan bidra til å forvitte den kunnskapen som er bygget opp over tid. Venstre ønsker å bevare Nygård Skole som den er.

Venstre vil:

- Satse på integrering i skolen og i barnehagen
- Bevare Nygård Skole
- Styrke norskopplæringen
- Støtte private tiltak for økt integrering, med spesiell vekt på tiltak startet i innvandremiljøet selv

Flyktninger

Det er i dag mange flyktninger med bosettingstillatelse som fortsatt venter på bosetting i kommunene. Det er svært viktig at hver enkelt kommune bosetter på nivå med forespørslene fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet. Bergen har et ansvar overfor mennesker i nød, og overfor mindre nabokommuner. Venstre vil følge Integrerings- og mangfoldsdirektoratets anbefalninger, og bosette flere flyktninger.

Venstre vil:

- Bosette flere flyktninger i Bergen, særlig enslige barn
- Gi økte ressurser til det kommunale mottaksapparatet MOKS

1 **Flerkulturell kompetanse**

2 Kriesesenteret i Bergen behøver mer flerkulturell kompetanse. Mange av brukerne har
3 minoritetsbakgrunn, og Venstre vil prioritere en mer målrettet satsing.

4

5

6 *Venstre vil:*

- 7 • Sørge for at Kriesesenteret har flerkulturell kompetanse

8

9

10 **Områdemidler**

11 Områdemidlene i statsbudsjettet har i flere år bare har gått til Groruddalen i Oslo, selv om
12 intensjonen med midlene var at alle de store byene skulle få sin del av denne potten til
13 styrkingstiltak i områder med mange innvandre og flyktninger. Bergen er berettiget til å få
14 områdemidler, og Løvstakken i Årstad bydel og Ytre Arna i Arna bydel peker seg helt klart ut
15 som områder i Bergen som bør nyte godt av dem.

16

17 *Venstre vil:*

- 18 • Kjempe for å få områdemidler også til Bergen

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

Forslagsskjema, Bergen Venstres program 2011 – 2015

Forslag til programmet kan ta tre former: Endringsforslag, strykningsforslag, eller tilleggsforslag. Her følger en mal for hvordan foreslå slike. Alle forslag sendes til **tallak@venstre.no**

ENDRINGSFORSLAG:

Hva: [tittel]

Hvor: [sidetall, linjenummer]

Tekst: [endre fra, endre til]

Begrunnelse:

Merk at endringsforslag bør benyttes til eventuelt å foreslå å flytte tekst.

EKSEMPEL:

Hva: Stemmerett til 16-åringer

Hvor: Side 5, linje 20

Tekst: Endre "...innføre stemmerett for 16-åringer..." til "...innføre stemmerett for 17-åringer..."

Begrunnelse: Stemmerett til 17-åringer et fint kompromiss mellom 16 og 18.

STRYKNINGSFORSLAG:

Hva [tittel]

Hvor: [sidetall, linjenummer]

Stryke: [tekst ønsket strøket]

Begrunnelse:

EKSEMPEL:

Hva: Dyrevelferd

Hvor: Side 26, linje 27

Stryke: Stryke setningen " Venstre mener dyr har en verdi i seg selv og skal behandles med respekt."

Begrunnelse: Ikke dersom det betyr at jeg ikke lenger kan kjøpe sukkerspinn på sirkus.

TILLEGGSFORSLAG:

Hva: [tittel]

Hvor: [sidetall, linjenummer]

Tekst: [sted, tekst]

Begrunnelse:

EKSEMPEL:

Hva: Bydelsstyrer

Hvor: Side 4, linje 29

Tekst: Etter " I 2008 ble det opprettet bydelstyrer i Bergen", legg til "som er en by med over 250.000 innbyggere i Hordaland fylke".

Begrunnelse: Det kan aldri bli for mange utbrodering eller presisering i et Venstreprogram.